

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خفیه جزای عمو

مطابق با قانون مجازات اسلامی، آیین دادرسی کیفری
مصوب ۱۳۹۲

تألیف: اصغر شیرمحمدی
با دیباچه‌ای از: پروفسور محمود آخوندی اصل

انتشارات جاودانه

سرشناسه : شیرمحمدی، اصغر، ۱۳۶۲-
 عنوان قراردادی : ایران، قوانین و احکام
 عنوان و نام پدیدآور : حقوق جزای عمومی مطابق با قانون مجازات اسلامی و آیین دادرسی
 مشخصات نشر : کیفری مصوب ۱۳۹۲ / اصغر شیرمحمدی؛ با دیپاچه: دکتر محمود آخوندی.
 تهران: جاودانه: جنگل، ۱۳۹۳
 مشخصات ظاهری : ۲۴۸ ص.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۱۵۸-۳۵۹-۹
 وضعیت فهرست‌نویسی : فیفا
 موضوع : حقوق جزا - ایران
 موضوع : جرم‌شناسی
 شناسه افزوده : آخوندی‌اصل، محمود، مقدمه‌نویس
 رده‌بندی کتاب : الف ۱۳۹۳ / KMHT۳۷۹۳/۸
 رده‌بندی دیویی : ۳۴۵.۵
 شماره کتابشناسی ملی : ۰۷۷۲

عنوان کتاب: حقوق جزای عمومی

تألیف: اصغر شیرمحمدی

ناشر: انتشارات جاودانه، جنگل

ناظر فنی: امین لشکری

نوبت و سال چاپ: اول، ۱۳۹۳

قطع و تیراژ: وزیری، ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۵۸-۳۵۹-۹

<http://www.junglepub.org>

[email:// Info@junglepub.org](mailto:Info@junglepub.org)

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۸۶۱۱۵-۹-۶۶۴۸۲۸۳۰

۰۳۱-۳۳۲۰۵۰۶۷-۳۳۲۰۳۸۰۰-۹

«حق چاپ برای مؤلف محفوظ است»

فهرست مطالب

دینا
مقدمه

فصل اول: کلیات ۱

- ۱..... مبحث اول: تعریف حقوق جزا
- ۲..... مبحث دوم: جایگاه حقوق جزا در میان رشته‌های حقوق
- ۳..... مبحث سوم: اهمیت حقوق جزا
- ۴..... مبحث چهارم: مختصات و مبانی‌های حقوق جزا
- ۵..... مبحث پنجم: اهداف حقوق جزا
- ۶..... مبحث ششم: ارتباط حقوق کیفری با سایر رشته‌های حقوق و دیگر علوم
- ۸..... مبحث هفتم: منابع حقوق جزا

فصل دوم: تاریخ تحولات حقوق کیفری ۱۳

- ۱۳..... مبحث اول: سیر تکاملی حقوق جزا
- ۱۳..... گفتار اول: دوره انتقام خصوصی
- ۱۴..... گفتار دوم: دوره دادگستری خصوصی
- ۱۴..... گفتار سوم: دوره دادگستری عمومی
- ۱۵..... مبحث دوم: مکاتب کیفری
- ۱۵..... گفتار اول: مکتب کلاسیک
- ۱۸..... گفتار دوم: مکتب نئوکلاسیک
- ۱۹..... گفتار سوم: مکتب تحقیقی
- ۲۲..... گفتار چهارم: مکتب اصالت عمل
- ۲۲..... گفتار پنجم: مکتب دفاع اجتماعی جدید
- ۲۳..... گفتار ششم: مکتب عدالت ترمیمی
- ۲۴..... گفتار هفتم: مکتب اسلام

فصل سوم: بزه و بزه‌کار	۲۵
مبحث اول: کلیات	۲۵
مبحث دوم: تقسیم جرم از دیدگاه حقوقدانان	۲۶
مبحث سوم: عناصر تشکیل‌دهنده‌ی جرم	۲۷
گفتار اول: عنصر قانونی	۲۸
گفتار دوم: عوامل موجهه جرم (موانع تشکیل‌دهنده‌ی جرم یا اسباب اباحه)	۴۸
گفتار سوم: عنصر مادی	۶۵
گفتار چهارم: عنصر روانی	۸۰

فصل چهارم: بزه‌کار و مسئولیت کیفری	۹۵
مبحث اول: بزه‌کار (مجرم)	۹۵
گفتار اول: قائل	۹۷
گفتار دوم: سرکشی در جرم	۱۰۰
گفتار سوم: معاونیت در جرم	۱۰۴
گفتار چهارم: مسئولیت کیفری ناشی از فعل غیر	۱۲۰
مبحث دوم: مسئولیت کیفری بزه‌کار	۱۲۲
موانع مسئولیت کیفری (اسباب راه مسئولیت کیفری)	۱۲۳

فصل پنجم: واکنش اجتماعی علیه جرم (مجازات و اقدامات تأمینی و تربیتی)	۱۴۱
مبحث اول: کلیات	۱۴۱
گفتار اول: مجازات (واکنش اجتماعی سرکوبگرانه مجرم)	۱۴۲
گفتار دوم: واکنش حمایتی پیش‌گیرنده (اقدامات تأمینی)	۱۴۵
گفتار سوم: تقسیم‌بندی مجازات‌ها	۱۴۷
مبحث دوم: قواعد حاکم بر تعیین میزان مجازات	۱۶۱
گفتار اول: سبب‌های معافیت از مجازات	۱۶۲
گفتار دوم: سبب‌های تخفیف مجازات	۱۶۶
گفتار سوم: سبب‌های تشدید مجازات	۱۷۴
گفتار چهارم: قواعد ناظر بر جرایم متعدد	۱۷۶

فصل ششم: تعویق اجرای مجازات	۱۸۵
مبحث اول: تعویق صدور حکم	۱۸۶

مبحث دوم: تعلیق اجرای مجازات	۱۸۹
مبحث سوم: آزادی مشروط	۱۹۴

فصل هفتم: سقوط مجازات و زوال محکومیت کیفری

مبحث اول: فوت محکوم علیه	۲۰۰
مبحث دوم: گذشت شاکی	۲۰۱
گفتار اول: تشخیص جرایم قابل گذشت	۲۰۱
گفتار دوم: آثار گذشت	۲۰۳
گفتار سوم: شروط تأثیر گذشت	۲۰۴
مبحث سوم: عفو عمومی	۲۰۵
گفتار اول: عفو خصوصی	۲۰۵
گفتار دوم: عفو عمومی	۲۰۸
مبحث چهارم: نسخ امان	۲۱۰
مبحث پنجم: مرور زمان	۲۱۱
گفتار اول: مرور زمان شکایه	۲۱۱
گفتار دوم: مرور زمان تعقیب و صدور حکم	۲۱۲
گفتار سوم: مرور زمان اجرای مجازات	۲۱۴
گفتار چهارم: آثار مرور زمان	۲۱۶
مبحث ششم: توبه مجرم	۲۱۷
گفتار اول: قلمرو و آثار توبه	۲۱۷
گفتار دوم: شرایط توبه	۲۱۸
مبحث هفتم: اعمال قاعده‌ی درأ	۲۱۸

فصل هشتم: ادله اثبات در امور کیفری

مبحث اول: اقرار	۲۲۶
مبحث دوم: شهادت	۲۲۹
مبحث سوم: سوگند	۲۳۱
مبحث چهارم: علم قاضی	۲۳۲
مبحث پنجم: قسامه	۲۳۴
منابع و مأخذ	۲۳۷

حروف اختصاری

ق.ا.....	قانون اساسی
ق.م.....	قانون مدنی
ق.م.م.....	قانون مسئولیت مدنی
ق.م.ا.....	قانون مجازات اسلامی
ق.ج.ر.....	قانون جرایم رایانه‌ای
ق.م.ج.ن.م.....	قانون مجازات برای نیروهای مسلح
ق.ا.د.ک.....	قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۷۸ و ۱۳۹۲
ق.ت.م.ا.ا.ک.....	قانون تشدید مجازات ارتکاب ارتشاء، اختلاس و کلاهبرداری مصوب ۱۳۶۷

دیباچه

کتاب حقوق بر مبنای اصول و مبانی حقوق نوشته آقای اصغر شیرمحمدی، که بر مبنای قانون مجازات اسلامی، مصوب ۱۳۸۴/۲/۱ نگارش یافته است را خواندم. نکته‌های زیبا، دقیق و حساس فراوانی دارد که با انشاء بسیار زیاده و ساده نوشته شده است. در کشور ما با توجه به کمبود منابع حقوقی نوشتاری و نیز نبود پژوهشگران و دانشجویان برای دسترسی به کتاب‌هایی که با سبک ساده نگارش شده‌اند، کمالات ضرورت را دارد. این کتاب می‌تواند بسیاری از نیازمندی‌های علاقه‌مندان را در زمینه حقوق برطرف کند.

نوآوری‌های این کتاب برای همگان پسندیده و مطالب می‌باشد. در کشور ما، پس از پیروزی انقلاب، کتاب‌های مختلف حقوق جزا مرسته شده است. کتاب پیش رو، در بین آنها به نوبه‌ی خود می‌تواند جایگاه ارزشمندی داشته باشد. زیرا که بدون گرایش‌های خاص سیاسی، اجتماعی و صرفاً با دیدگاه علمی نوشته شده است. اصول نگارش یک کتاب حقوقی بر مبنای علمی را به خوبی نشان می‌دهد.

من نوشتن این کتاب را به آقای اصغر شیرمحمدی که نویسندگی جوان و با شور و هیجان می‌باشند و تازه قدم به دنیای علم و فرهنگ گذاشته‌اند، صمیمانه تبریک عرض می‌کنم و امیدوارم در این راه گام‌های بیشتری بردارند. موفقیت هرچه بیشتر ایشان را در ادامه این راه فرهنگی از خدای بزرگ خواهانم.

دکتر محمود آخوندی اصل

۱۳۹۳/۰۴/۰۱

مقدمه

با اجرایی شدن قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ در تاریخ ۱۳۹۲/۳/۲۴ تحولات گسترده‌ای در نظام کیفری و کمی در حقوق جزای عمومی که یکی از شاخه‌های اصلی دانش حقوق جزا به شمار می‌رود و در بردارنده قواعد عمومی جرایم، کیفرها و مسؤولیت کیفری است بوجود آمده است. هدف از این تحولات، رفع ابهامات موجود در قانون مجازات پیشین بود. این تحولات و نوآوری‌ها زمینه را برای بحث در خصوص مواد تبیین شده جهت روشن نمودن ابهام‌ها نمایان می‌گردد. به ویژه باب ادله اثبات در امور کیفری (مواد ۱۶۰-۲۱۶ ق.م.ا) که امری شکلی و مربوط به آیین دادرسی کیفری است. همچنین مقررات راجع به مجازات‌های تعزیری و سبب‌بندی این نوع از مجازات‌ها، صدور حکم در جرایم کم‌اهمیت، نظام نیمه آزادی مشروط که برای نخستین بار در قوانین ایران مطرح شده است.

از مزایای این مجموعه بیان نکات کلیدی و تطبیق آن با سبب جدید به زبانی ساده با سودمندی از نظرات ارزشمند اساتید بزرگوار رشته حقوق بر روی بهراندی نوآموزان رشته حقوق و فقه و مبانی حقوق است.